

CATÀLEG DEL PATRIMONI NATURAL
ESPAIS NATURALS D'INTERÈS MUNICIPAL

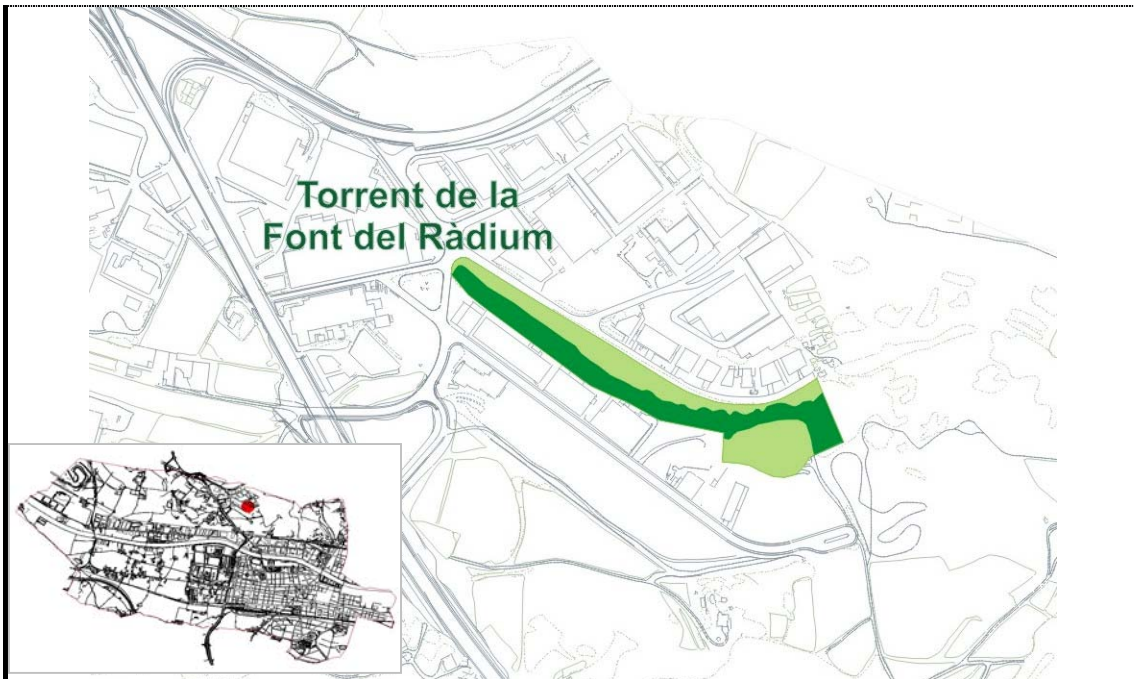
ENIM-16	TORRENT DE LA FONT DEL RÀDIUM
Localització	Es troba al nord-oest de la serra de Ponent , entre la carretera de Granollers a Barcelona (C-332) i l'autovia de l'Ametlla, dins de l'àmbit d'influència del polígon industrial del Coll de la Manya.
Accessos	Carretera a Barcelona (C-332) per la sortida de coll de la Manya. Autovia de l'Ametlla per la sortida del polígon industrial de Font del Ràdium. El camí de la Font del Ràdium. El camí nou de la Carena. El corriol del bosc de la Font del Ràdium. El camí de Sant Nicolau. Itinerari de lleure-carril bici de la serra de Ponent.

UTM	(439052.57, 4606347.71)	Altitud	Màx.: 220 m – Mín.: 146 m
Tipologia	Torrent.	Superfície	3,3 ha
Ús actual	Espai per a l'educació ambiental i el lleure, tot i que l'accés al llit del torrent presenta certes dificultats, a causa del pronunciat pendent dels talussos dels marges.		

Fotografia

Emplaçament

Descripció

El torrent de la Font del Ràdium neix a l'antic camí de Lliçà, proper a la finca de can Marçal. Forma part de la conca hidrogràfica del Tenes, afluent del Besòs. Tot i que les captacions han deixat avui el seu curs sense aigua i només en porta quan plou, el curs del torrent baixa en direcció cap a migdia, deixa, a l'oest, les vinyes de l'indret conegut com el Miquelic i, a l'est, el Bruguerar, un espai que combina camps de conreu i bosc. En arribar a l'espai de la Font del Ràdium apareixen les primeres naus del polígon industrial. Continua, al llarg de cinc-cents metres més, fins a soterrar-se a l'alçada del carrer de Miquel Servet, supera la carretera de Barcelona i l'autovia de l'Ametlla, fins a la seva desembocadura al riu Tenes, ja fora dels límits municipals de Granollers.

El torrent discorre en la seva capçalera entre canyar; també hi trobem un dels boscos de ribera millor conservats de Granollers, constituït per oms (*Ulmus minor*) i àlbers (*Populus alba*), amb arbres d'alçades superiors a 20 metres, i un sotabosc format per esbarzers, sanguinyol (*Cornus sanguinea*), heures (*Hedera helix*), arítjol, vidalba i arç blanc (*Crataegus monogina*). En el tram final, el canyar torna a ser la vegetació predominant, amb una funció estabilitzadora dels talussos dels marges del torrent. L'albareda és de dimensions reduïdes, però compta amb arbres d'alçàries superiors als 25 metres. L'omeda és més extensa i presenta gran densitat d'esbarzers (*Rubus ulmifolius*) i canya (*Arundo donax*). També s'hi troba l'acàcia falsa (*Robinia pseudoacacia*), molt ben adaptada a les condicions ambientals i amb un extens creixement al llarg de tot el torrent.

Dins de les actuacions per a la recuperació del torrent de la Font del Ràdium, s'ha realitzat un sanejament de l'espai i plantacions en els marges, per millorar l'estabilitat del terreny, amb espècies autòctones com el marfull (*Viburnum tinus*), ginesta (*Spartium junceum*), romaní (*Rosmarinus officinalis*), avellaner (*Corilus avellana*), heura, aloc (*Vitex agnus-castum*), sanguinyol (*Cornus sanguinea*), saulic (*Salix purpurea*) i saüc (*Sacumbus nigra*). Dins del mateix projecte de restauració de l'espai, també s'ha habilitat una zona verda al llarg del marge dret del torrent. En l'esmentat passeig s'hi han plantat espècies com el til·ler (*Tilia platyphyllos*), l'alzina (*Quercus ilex*), el roure martinenc (*Quercus humilis*) i la surera (*Quercus suber*), en combinació

amb arbusts de romaní, marfull, ginesta i llentiscle (*Pistacia lentiscus*). Després de la neteja de llit del torrent, les condicions ambientals actuals poden afavorir la recolonització de l'espai per la fauna, sobretot rèptils, amfibis i micromamífers. Tanmateix esmentar que, ja actualment, l'avifauna té un important refugi en les capçades de l'albereda.

Infraestructures i equipaments

Les actuacions de condicionament realitzades a la Font del Ràdium, han dotat l'espai, en els darrers anys, de noves infraestructures i equipaments relacionats amb el lleure i l'ús públic.

A la zona de la font, s'ha millorat l'accés d'un costat a l'altre del marge, i s'ha creat una àrea de descans, equipada amb fonts, bancs d'obra, tanques de protecció i plantacions, i es preveu la construcció de la nova Font del Ràdium.

A l'abocador de runes clausurat, la intervenció consisteix a millorar l'estabilitat dels talussos, revegetar la superfície i obrir un camí d'accés fins a un indret que esdevé un mirador sobre l'espai de la Font i la vall del Tenes, abastant, al fons, la serra de Collserola.

És prevista la col·locació de senyalització informativa sobre la Font del Ràdium. Els punts informatius de l'itinerari de lleure-carril bici permetran, també, la senyalització de l'espai des dels altres espais naturals propers.

Història

El torrent de la Font del Ràdium rep aquest nom de la font del mateix nom, la qual va desaparèixer fa anys i que actualment es troba en fase de recuperació.

La font del Ràdium era una gran bosc obac que servia de punt de trobada i lloc de reunió dels granollerins. Era habitual la celebració de fontades, si bé no s'ha constatat cap aplec. Les aigües de la font tenien unes qualitats organolèptiques singulars, fet que va difondre la idea d'una aigua amb *propietats radioactives* —amb terminologia actual “propietats medicinals”—. La presència de radi a l'aigua es pot constatar amb anuncis publicats a *La Gralla* durant els anys vint i trenta del segle XX, època durant la qual l'aigua es va comercialitzar amb el nom d'Aigua de Palou. El producte va arribar fins i tot a ser premiat.

Malgrat la rellevància d'aquests fets històrics, l'espai es va anar abandonant i va anar patint nombroses alteracions. La construcció del polígon industrial de la Font del Ràdium, a partir de 1974, i la ubicació d'un abocador de runes a la zona de la font, van ser les causes principals de l'alteració de tot l'entorn del torrent de la font del Ràdium. Com a conseqüència, es va assecar la font i els arbres de ribera va ser substituïts per naus industrials. Davant l'estat crític del medi, en els últims anys, s'han realitzat projectes de restauració de l'espai, els quals contempen sanejaments, obres i plantacions en tot l'àmbit del torrent.

Les darreres actuacions que s'han produït han estat: la clausura i rehabilitació de l'abocador municipal de runes (1998), els treballs de recuperació del torrent i l'habilitació d'una nova zona verda al marge dret del torrent, accions efectuades pels tallers d'ocupació La Font i Antoni Jonch (2000-2002), la neteja de l'abocador per part del pla d'ocupació, la neteja i restauració de la llera del torrent (2001), l'arranjament del camí de la Font del Ràdium, al seu pas entre el bosc i l'abocador (2001), i l'obertura del nou camí de la carena (2002).

Propietat

Pública i privada.

Observacions	Sòl urbà (zona verda). Domini públic hidràulic.
Planejament vigent	Sòl urbà: zona verda.

Directrius de protecció i gestió

Per a la conservació d'aquest espai és convenient la neteja periòdica del llit del torrent, a l'efecte d'afavorir el pas d'aigua durant les avingudes. En el futur, és recomanable fer un seguiment de tots els espais relacionats amb el torrent de la Font del Ràdium (passeig, àrea de descans, abocador, camins...), ja que del correcte manteniment d'aquests indrets depèn de l'estat de conservació del torrent. Complementàriament, si es volen mantenir unes bones condicions ambientals de l'entorn, serà important la conscienciació dels usuaris del polígon.

D'acord amb els objectius previstos de protecció i recuperació ecopaisatgístics, en el torrent de la Font del Ràdium s'ha de potenciar:

- El lleure, ja que la singularitat d'aquest espai permet desenvolupar activitats com passejades, senderisme, el carril bici, lloc d'esbarjo...
- L'educació ambiental, per l'escassetat d'ambients d'aquest tipus a Granollers.
- La correcta utilització de l'espai pels usuaris del polígon, ja que consta dels equipaments necessaris per esdevenir una àrea de descans per a la zona industrial.
- La conservació del medi natural.

Tanmateix, s'hauria de tenir especial vigilància a :

- L'acumulació de restes vegetals al llit del torrent.
- Els abocaments de residus, en especial dels residus industrials i els de runes, que poden afectar molt negativament a la recuperació de l'espai.
- Limitar l'accés dels vehicles i endegar manteniments periòdics.
- L'estabilitat dels talussos del torrent.

Fitxes associades

ENIM-06, bosc de la Font del Ràdium.

ENIM-11, bosc de Sant Nicolau.

Fonts documentals

Domingo i Reig, Virgínia; Camps i Giró, Albert. *La Font del Ràdium. Una passejada per la serra de Ponent*. Granollers: Ajuntament de Granollers, 2001, 32 pàg. (Rutes per Granollers, 2).

Garcia-Pey, Enric. *Recull onomàstic de Granollers. Motius, topònims, nomenclatura*. Granollers: Ajuntament de Granollers, 1990, 263 pàg. (Estudis de Granollers i del Vallès Oriental, 3).

Romero, F. Xavier. La recuperació de la Font del Ràdium. A: *Lauro, revista del Museu de Granollers*. 2000, núm. 20, pàg. 37-46

Taller d'ocupació "La Font". *Dossier de turisme naturalista*. Granollers: Ajuntament de Granollers, 2000.

Setmanari La Gralla. Granollers: 26 d'agost de 1923.

Setmanari La Gralla. Granollers: 3 de desembre de 1935.

Plànols de l'Ajuntament de Granollers. Granollers: Ajuntament de Granollers. Servei d'Urbanisme, 2002.